

HABERLER

ODA BAŞKANI MURAT TURAN VE ODA YAZMANI YALCIN ÇİLİNGİR, KAMU KURULUŞLARINA YURT DIŞINDAN YAPILAN ALIMLARDA RÜŞVET VE YOLSUZLUK İDDİALARINI ARAŞTIRMA KOMİSYONUNA KATILYORLAR...

Haziran ayı başında Millet Meclisi, 10/79 Nolu Araştırma Komısyonu'ndan gelen bir çağrıyı değerlendiren Yönetim Kurulu, haber başlığına adını aldığımız komisyon çalışmalarına katılmak üzere Oda Başkan ve Yazmanını görevlendirmiştir. Gelen çağrı yazısı aynen şöyledir:

Maden Mühendisleri Odası

Başkanlığına

A n k a r a

Kamu Kuruluşlarına Yurt Dışından Yapılan Alımlarda Rüşvet ve Yolsuzluk İddiakırını Araştıran Komisyonumuz, yöneticilerinizin ve üyelerinizin bu konuda bilgi ve belgeye dayanan yardımları istemektedir.

Bu yazımızın, Başkanlığınıza bağlı Odalara da dağıtılmasını dilerim.

Saygılarımla.

Yılmaz ALPASLAN

Tekirdağ Milletvekili

10/79 Nolu Araştırma Komisyonu

Başkanı

TÜRKİYE MADENCİLİK BİLİMSEL VE
TEKNİK

5 K O N G R E S İ

14-18 ŞUBAT 1977

ANKARA

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik 5. Kongresi'ne ilişkin tüm üyelere göndermiş bulunduğumuz BİRİNCİ DUYURU'ya gelen yanıtların boyutu bizleri sevindirmiştir. Geçen yıllara oranla daha çok üyemiz Kongreye katılacaklarını bildirmişlerdir. Hele, Kongreye tebliğle katılacaklarını bittiren üyelerin çokluğu, ayrı bir sevinç kaynağı olmuştur.

Olanaklar ölçüsünde uluslararası nitelikte olmasını plânladığımız bu Kongrenin, madencilik İm izdeki tarihsel yerinin önemli olacağı İnancındayız.

B/inci Duyurumuzda en son başvuru tarihinin 25/6/1976 olacağını bildirmiştik. Kongre Yürütme Kurulu, bu başvuru tarihinin bir süre daha uzatılmasına karar vermiştir.

Dileyen üye, birinci duyuru ile iletmiş olduğumuz KATILMA FORMU (Tebliğle ya da izleyici olarak)nu doldurup gönderebilirler.

Başarı dHekleriyle.

DANIŞMA KURULU TOPLANDI...

Odamız Danışma Kurulu, 26.6.1976 Cumartesi günü saat 14.00'de Oda Merkezinde toplandı. Saat 20.30'a kadar süren toplantıda, daha önce saptanmış gündem maddeleri görüşüldü ve tartışıldı.

Ülke madenciliğimizin ve üyelerimizin sosyo - ekonomik sorunları, tartışmaların odak noktasını oluşturdu. Toplantı, aşağıda tam metni verilen bir basın bülteninin onaylanmasıyla son buldu.

Danışma Kurulu nedir ve neden böyle bir Kurul'a gereksinim duyuldu? Kısaca tanımlamak gerekirse, bu Kurul, Oda Yönetim Kurulu'nun danışmanlığını yükümlenen bir Kuruldur. Amaç, Oda çalışmalarını olanaklar ölçüsünde daha geniş kitle tabanında yaygınlaştırmak ve sürdürmektir. Bu ilkenin doğal sonucu olarak da bu Kurul Yönetim Kurulu'nun faaliyetlerine ışık tutmak, eleştirmek, kısacası daha doğru faaliyet biçimlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak amacını da taşımaktadır.

Geçmiş dönemler ve içinde bulunduğumuz dönemin ilk dört ayında Oda çalışmalarında görülen aksayan yönlerin çözümlenmesi, bu türden bir işlerliğe gitmeyi zorunlu kılmıştır. Nitekim, yapılan toplantı, olumlu kararlar üretmiş, çalışmalara yeni bir boyut ve hız kazandırmıştır.

Yılda en az üç kez toplanacak olan Danışma Kurullarının, Oda çalışmalarına dinamizm kazandıracığı inancındayız.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI DANIŞMA KURULU, 27.6.1976 TARİHİNDE YAPMIŞ OT DUĞU TOPLANTISINDA, AŞAĞIDAKİ BASIN BÜLTENİNİ KAMUOYUNA YANSITMAYI OYBİRLİĞİLE KABUL ETMİŞTİR.

FAŞİZAN UYGULAMALAR YOĞUNLUK KAZANIYOR...

Ülkemiz emperyalizme bağımlı işbirlikçilerin bunalımlarının faturasını emekçi halkımızın sırtına gün geçtikçe dajada fazla yüklediği bir dönemi yaşamaktadır.

Emperyalizme ekonomik - politik alanda yeni yeni ödünler verilmekte, pahalılık artmakta, işsizler çoğalmakta, yol suzluklar artmaktadır.

Mahkeme kararları MC tarafından hiçe sayılmakta, güvenlik kuvvetleri yargı ve infaz görevini yüklenmektedirler.

Seydişehir'de, Tarih'de faşist çeteler işçiler üzerine saldırmakta, Karadeniz Bakır İşletmelerinde, M.K.E.'de, İskenderun'da 12 Mart Dönemini aratmayacak gerekçelerle teknik elemanlar kıyılmaktadır.

İlerici; demokratik, ekonomik, politik örgüt üye ve Odamız Başkanı MURAT TURAN'da içlerinde olmak üzere yöneticilerine faşist çeteler katliamlara kadar varan saldırılar düzenlemektedirler.

İşçi - memur ayrımı körüklenmekte, eşit işe eşit ücret ilkesi çiğnenerek Yan Gdemeler Kararnamesiyle çalışanlar arasında ayrıcalık çıkarılmaya çalışılmaktadır.

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE, HALKI MEZİN ZARARINA PLANLAR DAHA DA GELİŞTİRİLMEKTEDİR...

3. Beş Yıllık Kalkınma Plânı 1976 Programında görüldüğü gibi demir, fosfat, kömür ve petrolün kısa ve uzun vadede, diğer madenlerin kısa vadede aranması öngörülmektedir.

Madenlerimize ilişkin Ocak ve Şubat aylarına ait 1975 ile 1976 yılı ithalat ve ihracat miktarlarını karşılaştırdığımızda; metalik olmayan taş ocakları ürünleri ithalâtı, 78,5 milyon TL.'den 217 milyon TL.'ye; ihracatı ise 73,3 milyon TL.'den 100,6 milyon TL.'ye yükselmiştir... Buna karşılık maden cevherlerinde; ithalâtta (büyük bir kısmı demir cevheri olmak üzere) 7,3 milyon TL.'den 23,3 milyon TL.'ye ihracatta ise 107,9 milyon TL.'den 140,5 milyar TL.'ye artma görülmüştür.

Bu konum bize; metalik olmayan taşocağı ürünleri ve demir cevheri ithalâtının, maden cevherlerinin ise ihracatının hem yıllara hem de birbirlerine oranla görece olarak büyük miktarlarda arttığını, dolayısıyla madenciliğimizin emperyalist - kapitalist sistemin gereksinimi doğrultusunda planlandığını kanıtlamaktadır.

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ,
SÖMÜRÜ MEKANİZMASINI DAHA DA HIZ-
LANDIRICI BİR KONUMA SOKUL
MAYA ÇALIŞILIYOR...

Etibank ve benzeri Kamu İktisadî Teşebbüsleri, Devlet eliyle palazlandırıldıktan belirli bir dönem sonra emperyalist - kapitalist sisteme bağımlı teknelci sermayenin İstemi doğrultusunda HOLDİNGLEŞTİRİLMEMEYE çalışılmaktadır.

MADENLERİMİZİN İTHALÂT VE İHRACATI, EMPERYALİST - KAPİTALİST SİSTEMİN GEREKSİNİMİ DOĞRULTUSUNDA ÖRGÜTLENMEYE ÇALIŞIYOR :

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin hollendileştirilmesi gibi emperyalist - kapitalist sisteme ülkemizi daha çok bağımlı kılmak isteyen, MC İktidarında sözcüsünü bulmuş işbirlikçi egemen sınıfların belirli bir kesimi MADEN İHRACATÇILAR BİRLİĞİ'ni kurmuşlardır.

27.3.1976 tarihinde kurulan Maden İhracatçılar Birliği statüsünün 3. maddesinde; «Birliğe üye olmayan özel ve tüzel kişiler. Birliğin çalışma konusuna giren maddeleri ihraç edemez ve ettiremezler, deniyor. Ancak 23.5.1976 günü Ek Yönetmelik ile krom, çinko cevheri ve konsantreleri, bor minerali ve türevleri, metal antijiruan, öğütülmüş barit ihracatı eskiden c'duğu gibi Ticaret Bakanlığı lisansına bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi Maden İhracatçıları Birliği'ne üye olunmadan da madenlerimizin önemli bir bölümünün ihracı yapılabilecektir.

Bu durum, egemen sınıfların aralarındaki çelişkinin bir kanıtıdır. Ancak her iki durum da halkımızın zararına madenlerimizin emperyalizme peşkeş çekilmesidir.

DEVLET ELİYLE MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE SERMAYEDARLARA OLANAKLAR GELİŞTİRİLİYOR...

Özel ruhsat sahibi kişilerin maden

sahalarına devlet eliyle yapılan arama ve proje çalışmaları ile milyonlarca lira sermayedarların çıkarına peşkeş çekilmektedir. Özellikle termik santral sözkonusu olduğu zaman, büyük sermaye linyit sahalarımızda parsayı toplamaktadır.

Her İki konumda büyük ölçüde maden sahası spekülasyonunu körüklemektedir, madenlerimizin kamulaştırılmasından yana olmayan MC İktidarî, Devlet olanaklarıyla büyük sermayeye üretim ve pazar olanakları getirmektedir.

ÜRETİM ZORLAMASI VE İŞ KAZALARI DAHA DA ARTMAKTA, İŞÇİLERİMİZİN DEMOKRATİK VE EKONOMİK İSTEMLERİ SÖMÜRÜLMEKTEDİR...

İş kazaları yine geçmiş yıllarda görüldüğü gibi büyük boyutlarda seyretmeye devam etmektedir.

Daha yılın ilk yarısı dolmadan salt Zonguldak Havzasında ölen maden işçilerinin sayısı 25'e ulaşmıştır.

İşçiden, daha geniş anlamda halktan yana olmayan MC, üretimi insan yaşamına yeğ tutarak, zorlanmaktadır. Bin kez «ÜRETİM ZORLAMASI» gerçeği, vurgulanmış olmasına rağmen, halâ taş kömürü üretiminin yılda 5 milyon ton'dan 7 milyon ton'a çıkarılacağı yönünde sorumsuzca demeçler verilmektedir.

Öte yandan iş kazalarını ve hayat pahalılığını ön plâna getirerek HAK GREVİ'ne gitmeyi amaçlayan, Türkiye'nin en büyük sendikalarından olan ZMİS (ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI)'nın, bu hareketinin, bir aldatmacadan öte anlamı olduğu kanısında değiliz. Ortaya koymayı düşündükleri eylemlerde içtenlik cisa, iş kazalarını önleyici önlemleri, daha önceleri yapılmış toplu iş sözleşmelerinde maddeleştirirlerdi.

Yukarıda genel olarak değindiğimiz ülkemizin ekonomik, sosyal ve politik sorunlarını, özellikle madencilikimiz alanın

do, biz ilerici, yurtsever maden mühendisleri her fırsatta teşhir edeceğimizi belirtiyoruz.

Uluslararası Enerji Ajansı, Para Fonu, Gümrük Birliği v.b. emperyalist a-rouçlı örgütlerden çıkılması, AET'na girilmesi gereğini savunuyoruz.

Ülkemiz yeraltı zenginlikleri potansiyeli yeteri kadar bulunduğu, halkımızın çıkarına üretime sokulmadığı halde; emperyalizmin ve işbirlikçilerinin yer yer savaş kışkırtıcılığı aracı olan, denizlerimizde ya pılan maden ve petrol arama çalışmalarına kamu oyunun dikkatini çekiyor, Halkımız ve Yunanistan Halkının kendi kurtuluşları yönünde barış için mücadele ilkesini savunuyoruz.

İşçi, köylü, öğrenci, teknik eleman, memur, kısacası tüm emekçi halkımıza yapılan faşist baskı, kıyım, terör ve katliamları protesto ediyoruz.

Halkımızın demokrasi mücadelesinin bir parçası olan tüm çalışanlara GREVLİ VE TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKALAŞMA hakkı mücadelesini sonuna kadar götürmeye kararlı olduğumuzu bir kez daha belirtiyoruz.

TÜRKİYE 3. TEKNİK ELEMAN KURULTAYI YAPILDI (Özel)

Ülkemiz Teknik Elemanlarının demokratik kitle örgütlerinin oluşturduğu Türkiye 3. Teknik Eleman Kurultayı, 34 Teknik Eleman örgütünün katılımıyla 22 ve 23 Mayıs 1976 günleri Ankara'da toplanmış, teknik eleman kitlesinin sınıflar içindeki yeri, demokratik haklar mücadelesi, sendikal hakların alınması başta olmak üzere çeşitli sorunları tartışmıştır. Kurultay sonunda alınan kararlarda birbirinden farklı sosyal sınıflar içinde yer alan ve heterojen bir yapı gösteren teknik elemanların büyük bir kesiminin ücretli emekçiler olduğu belirtilerek daha sonra şöyle denmektedir: «Genel olarak emekçi kesim içinde olan Teknik Eleman kitlesinin

ekonomik ve demokratik haklar mücadelesi, işçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin demokrasi mücadelesiyle bütünleşmektedir. Bu yüzden Teknik Elemanlar işçi sınıfı ve emekçi kitlelerden yana, ekonomik - demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir iktidarın kurulması için işçi sınıfının öncülüğünde verilen demokrasi mücadelesinde diğer emekçi kitlelerle bir arada olacak, bu birliktelik içinde kendi gücü oranında yer almaya devam edecek-
Mr.»

Kurultay, bugün kü temel sorunu, deneylerden geçmiş birlik ihtiyacını demokratik bir eylem platformu etrafında gerçekleştirmek ve sürekli kılmak olarak saptamış ve,

— Kamu kesiminde teknik elemanların grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakları için genel planda mücadele verilirken, yasal olarak sendikalaşmaları olanaklı olan özel kesimde çalışan teknik elemanların sendikal haklarını kullanmaları sağlanmalıdır. Bu amaçla, özel kesimdeki işyerleri taranmalı, pilot bölge çalışmaları yapılmalı, bu çalışmalar için teknik eleman örgütlerinde oluşturulacak birimlerin koordinasyonu ve çalışmaların yapılması, TÜTED tarafından yapılmalıdır.

— Sendikal harekette işten atılan, baskıya uğrayan teknik elemanlar için tüm örgütlerin katkısıyla «Sendika Mücadele Fonu» oluşturulmalıdır.

— Mücadelenin programlaşması, sürekli kılınması ve çalışma biçiminin saptanması için Kuattay'a katılan tüm örgüt yetkilileri en kısa zamanda toptenmelidir. Bu çalışmaların yürütülmesi görevi TÜTED'e verilmiştir.

— Sendikal haklar mücadelemizin ve bu haklardan yoksun tüm çalışanların ortak mücadelesinin daha ileriye götürülebilmesi için çalışanların tümünü bir araya getiren çalışanlar kurultaylarının örgütlenmesi olanaklarının araştırılmasını karar altına almıştır.

TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Demeği)
ANKARA ŞUBESİ OLAĞANÜSTÜ GENEL
KURULU YAPILDI (Özel)

TÜTED Olağanüstü Ankara Şubesi Genel Kurulu 5 Haziran 1976 günü yapıldı. Seçilen Yönetim Kurulu ilk toplantısında aşağıdaki görev bölümünü yaptı:

Başkan : Ali Altın KONAK
Yazman : N. Kemal DÖLENEKEN
Sayman : M. Nejat SEZGİN
Üye : Ali KILIÇ
Üye : Metin TAVMAN

Genel Kurul çalışmalarında «önümüzdeki dönemde program hedefleri,

1 — Ekonomik - Demokratik haklar için mücadele,

2 — Bağımsızlık ve Demokrasi için mücadele» bölümleri içinde somutlaştırılarak anlatılırken, açık olarak şu noktalarda vurgulandı.

«12 Mart Faşist döneminde sendika çatısı altında bir araya gelme hakları ellerinden alınmış bulunan biz teknik elemanlar, Grevli - Toplu Sözleşmeli Sendikal haklarımızı elde etmek, işçi sendikalarında örgütlenme hakkını kazanmak için TÜTED çatısı altında mücadele ediyoruz. Bu mücadelede tüm teknik elemanların demokratik ve kitlesel örgütü olan TÜTED'i geliştirmenin ve bu örgüt aracılığı ile ekonomik, toplumsal ve demokratik haklarına koruma ve bu savaşıımızı sürdüretmek yeni kazanımlar elde etmenin bilincindeyiz. ...

...bunlar için mücadele etmenin ve •Sendikal haklar mücadelesinin, halkımızı:) bağımsızlık demokrasi mücadelesinin fciir parçası olduğunun bilincindeyiz. Teknik elemanların nihai ve gerçek kurtuluşunun işçi sınıfı hareketine bağlı bulunduğunu bunun eksenini etrafında bağlı olduğunun bilincindeyiz.»

TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Demeği)
3. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI

(Özel)

TÜTED Olağan Genel Kurulu, TÜTED'

in 35 şubesinden gelen delegelerin katılımıyla yapıldı. Seçilen Yönetim Kurulu ilk toplantısında aşağıdaki görev bölümünü yaptı.

Başkan : Aykut GÖKER
Yazman : Haluk ORHUN
Sayman : Hamit BENGÜÇ
Üye : Erkut SÖZEN
Üye : Sami GÖK
Üye : Günay BOLAZAR
Üye : Necdet BULUT

Genel Kurul sonunda aşağıda özetini verdiğimiz basına bir açıklama yapıldı.

Emperyalist - Kapitalist sisteme bağımlı yerli uzantıların içine düştükleri bunalımın yükünü emekçi kitlelere yüklediği, savunularak; İdil'de, Zeytin bu rnu'nda, Malatya'da, Gaziantep'te güvenlik kuvvetlerine yargı ve infaz görevi yüklenilmek istendiği belirtildi.

Doğu'daki şoven baskılar, Seydişehir'de, Tarih'te, İskenderun'da uygulanan faşist baskı, terör ve kısımlar kınandı.

Son olarak; ilerici, yurtsever demokrcı teknik elemanlar olarak tüm demokratik güçlerle birlikte omuz omuza mücadele edileceği bildirilerek aşağıdaki talepler İleri sürüldü.

1 — İtalyan-faşist yasalarından alınan 141 ve 142 başta olmak üzere tüm anti aemokratik yasa maddeleri ve yasalar kcdırılmalıdır.

2 — Faşist çetelerin yuvaları dağıtılmalı, ülkü ocakları kapatılmalıdır.

3 — Yasal dayanağı kalmayan DGM'nin faaliyetlerine son verilmelidir.

4 — Öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği sağlanmalı, okullarda faşist İşgalere son verilmelidir.

5 — Doğu'da şoven baskılara son verilmelidir.

6 — Uluslararası Enerji Ajansı, Uluslararası Para Fonu, Uluslararası Gümrük Birliği gibi her türlü emperyalist amaçlı örgütten çıkılmalıdır. AET'ye girilmemelidir.

7 — Emperyalizmin askeri uzantıları

o'an NATO'dan CENTO'dan çıkılmalı, ül-kemizi nükleer bir hedef haline getiren üs-ler kaldırılmalıdır. Bağımsız bir dış politika izlenmelidir. Emperyalist savaş mihrakla-rının savaş çığırkanlığına karşı çıkılmalı Uluslararası alanda genel silahsızlanma-ca rı yana tavr alınmalıdır.

8 — Doğal kaynaklarımızın emperyalizme peşkeş çekilmesine karşı çıkılmalı-dir.

9 — Çalışanlar üzerindeki her türlü baskı ve kıyım son verilmelidir.

10 — Tüm çalışanların grevli toplu söz-leşmeli sendikal hakları verilmelidir.

TRT FORMU (Özel)

13.6.1976 günü DISK'e bağlı Yeni Ha-ber - İş, TÜTED, TMMOB ve TÜM - DER'in ortaklaşa hazırladıkları ve kalabalık bir dinleyici kitlesinin katıldığı Form'da TRT'nin bugünkü durumu tartışıldı. Form'da DISK Genel Sekreteri Mehmet Karaca Halkevleri Gn. Bşk. Ahmet Yıldız. Muhittin Taylan, Uğur Mumcu. Mümtaz Soysal, Muammer Aksoy, Uğur Alacakaptan ve si-vasi partiler temsilcileri de birer konuşma yaptılar. Konuşmacılar genel olarak ülke-mizdeki faşist baskı ve tırmanışın bir par-çasını oluşturan TRT'deki baskıların tüm toplum kesimlerindeki demokratikleşmeye paralel olarak kalkacağı ve demokratik iş-leyişe kavuşabileceği, bunun için tüm ile-rici, demokrat, yurtsever ve sosyalistlerin güçbirliği ve eylem birliği yapmaları ge-rektiği noktasında birleştiler.

TRT de çalışanlarca hazırlanan su-nuş raporunda bugünkü TRT'nin ve yön-eticilerinin durumları ve eylemleri örnek-lerle açıklandı, MC'nin «radyo ve televiz-yonu elegeçirme» ve «yönlendirme» hare-keti içinde olduğu vurgulandı.

Rapor, TRT yayınlarını. Anayasa ve TRT yasası ilkeleri açısından inceleyerek şu sonuca varmıştır;

«Yayın ve personel uygulamalarıyla, Danıştay kararlarını tanımamakla, Ana-yasaya, TRT yasasına ceza yasalarına, idare hukuku ilkelerine ve göreve ilişkin

tüm düzenleyici kurallara aykırı davranış-larıyla, Karataş Yönetimi, Atatürk Devrim-lerine, hukuka, ulusal bütünlüğe, toplum çıkarlarına, çağdaş düşünceye aykırılığın simgesidir...»

Raporda 19 Mayıs günü Kıbrıs çıkart-masıyla ilgili olarak yapılan yayında MHP propagandası yapıldığı kaydedilmekte ve ...Hatta bu konuda o kadar ileri gidilmiş-teki hiç gerekmezken «Türlere Ergene-kon'dan çıkarken yol gösteren Kurt, Kıbrıs Türküne de yol gösterecektir» denilerek açıkça MHP propagandası yapılmıştır.

Yine TRT de oynanan «Taraş Bulba:> adlı film, ikinci kez seslendirilerek, filme «Davadan Döneri Vurun», «Başbuğ» «Al-bay» gibi sözcükler eklenmiştir.

Yabancı petrol şirketlerinin istedikleri zamları kabul ettirdikleri şu günlerde, dün-yadaki petrol hareketlerini ve Türkiye'deki yabancı petrol şirketlerinin faaliyetlerini anlatan «PETROL» adlı programın yayın-lanması daha önce planlanmış olmasına karşın, Televizyon Dairesi Başkanı Fah-rettin Işıkçı tarafından «gerekçesiz» ola-rak yayından kaldırılmıştır... Petrol ad'ı programın yayından kaldırılması üzerine Yayın Şubesi Müdürlüğü, programın hangi gerekçeyle kaldırıldığını sorunca Şube Mü-aürü Kars'a, Müdür Vekili de Diyarbakır'a sürülmüştür.

Karataş Yönetimi, faşizmi yeren «Da-ha Düdü» adlı programı yayından kaldır-mış, savaşların insanlığa getirdiği acıyı anlatan savaş alehtarları (Gökler Kararma-sın) adlı dizi filmi yasaklamış, «Çağımızı Yaratanlar» isimli filmin gösterilmesine izin vermemiş; buna karşı «Birleşen Yollar» iRabia» «Kaf Dağından Gelenler» gibi ce-za yasalarına bile aykırı, kitleleri afyonla-yıcı filmleri ekranlara getirmiştir.

Faiz konusunda bir program «Doğru-dan Doğruya MSP'ye Hücum Ediyor» ge-rekçesiyle TRT Genel Müdür Yardımcısı Nahit Katlan tarafından sansür edilmiştir. TRT özerkliğinin tamamen çiğnendiği, ser-maye sınıflarının borazanı haline getiril-diği ve son olarak alınmak istenen 200 ka-dar komandoyla kadroların tamamen fo-

şistleştirilmek istendiğini açıklayan raporda şu ilginç örneğe yer verilmiştir. Hazırlanan bir halk türküsü programının içerisinde «...gele gele geldik bu karataşa» dizesi bulunduğu için program yayından ç. karılmış, programcı da cezalandırılmıştır

EĞMİR DBMİR'DE GREV KARARI (ANKA)

Marmara Bölgesi Maden İşçileri Sendikası (Mataş — İş) Özel Sektöre ait Edremit Fğmir Demir Ocakları Dümeks A.Ş. Demir Ocakları'nda grev kararı almıştır. Toplu İş Sözleşmeleri görüşmesinde ücret uyuşmazlığı nedeni ile ortaya çıkan anlaşmazlıktan sonra alınan grev kararının önümüzdeki günlerde uygulamaya konulacağı açıklanmıştır. Sendika Genel Sekreteri, uyuşmazlığın işçi ücretlerine zam ve sosyal haklarda sendika isteklerinin işveren* ce kabul edilmemesinden doğduğunu söylemiştir. Alınan bilgiye göre grev kararı elan işyerinde 120 işçi çalışmaktadır.

GREVİN ERTELENMESİ TEPKİ

YARATTI

Öte yandan Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu tarafından Zonguldak kömür havzasında «İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı» nedeniyle alınan grevi Ankara 8. İş Mahkemesi'nin durdurması maden işçileri arasında tepki ile karşılandı.

Ankara 8. İş Mahkemesi, bir süre önce işçi sağlığı ve iş güvenliği nedeniyle grev yapılamayacağını belirtmişti. Mahkemenin gerekçeli kararında, sendikaların işçi ücretlerinin artışı ile uğraşması gerektiği ve iş güvenliği, işçi sağlığı soru n lan pır devletin görevi olduğu, belirtilmişti. Mahkeme, Zonguldak'taki ocaklarda işgüv on l iş in in sağlanması için devletin yeterli malzemeyi sağlayamadığı bununla ilgili dövizin bulunmadığını, sorunun Devlet Planlama Teşkilâtını da ilgilendirdiği, işverenin kazalar nedeniyle suçlanamayacağını savunmuştu.

YENİ ÇELTEKTE TOPLU - İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI...

Yeni Celtek (Amasya) Linyit İşletmesi ile Yeraltı ve Yerüstü Devrimci Maden İşçileri Sendikası (Yeraltı Maden - İş) arasında toplu sözleşme uyuşmazlığı ile başlayan grev, anlaşma ile sonuçlandı. Aynı işyerinde çalışan 980 işçinin 23 gün süreyle yürüttükleri greve elde edilen haklardan bazıları şöyle: Ortalama % 176 çıplak ücret artışı, ayrıca 5 ile 33 TL. arasında değişen sanat ve ağırlık ücretleri ile 2 TL./yıl kıdem ücreti var Böylece en düşük işçi ücreti 40 TL.'dan 107 TL.'ye çıkınış oluyor. Diğer ücretler bunun üzerine eklenecek. Ayrıca «asgari ücret» teki artış, tüm ücretlere eklenecek, kıdem tazminatı 42 gün üzerinden hesaplanacak. İşçiler okuyan çocukları için 200 ile 1000 TL. arasında öğrenim parası alacaklar. Ve tüm bu sayılan ücretler 2 yıl için sürekli o'ocak, birinci yıl, ikinci yıl gibi parça - parça artış olmayacak. Bundan başka hiçbir işçinin Disiplin Kurulu karan olmaksızın işine son verilmeyecektir. Daha önce işten ayrılanların aldıkları kıdem tazminatı avans olarak kabul edilip sonradan işe girdiğinde toplam çalışma süresi göz önüne alınacak.

Sendika üyeleri «işçi sınıfının kurtuluşu elbette bu değildir, ama kurtuluşa giden yol ile yakın ilişkisi vardır.» diyorlar.

Grev sırasında, sözü edilen iş yerinde teknik eleman olarak görevli 3 arkadaşımızın, işçilerin mücadelelerinde son derece olumlu ve kendilerine her yönden destek olur nitelikteki örnek davranışları, yöre işçilerince tam bir kardeşlik ölçüsünde karşılanmış, böylece teknik elaman - işçi bütünselliği, ayrılamazlığı, onların da işçi olduğu somut olarak ve en güzel biçimde bir kez daha kanıtlanmıştır.

ETİBANK'TA TOPLU SÖZLEŞME

Ltbank Genel Müdürlüğü ile Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu arasındaki toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanmıştır.

Tarafların Ankara'da imzaladıkları proto Kol, Etibank'm çeşitli illerdeki 14 işyerinde Çalışan yaklaşık 12.500 işçinin günlük ücretlerine birinci ve ikinci yıllar 40'ar lira 2üm yapılmasını öngörüyor. İşçilere ayrıca, sanat ve ağır hizmet karşılığı olarak iki yıl için toplam 10 lira günlük ek ücret verilecek Kıdem tazminatını her yıl için 35 günlük ücret tutarı üzerinden alacak olan işçiler bazı sosyal yardımlarda görecekler.

KOZLU'DA BİR MADEN İŞÇİSİ DAHA ÖLDÜ!

ZONGULDAK (Politika) — Ereğli Kömür İşletmelerinde (EKİ) Kozlu Üretim Bölgesi'nin İncir Harmanı bölümünde bir İş kazası meydana geldi ve Dursun Ayan (°.2) adında bir maden işçisi gaz ve kömür püskürmesi sonucu boğularak öldü. Son İş kazasından sonra 1976 yılı başından bugüne kadar ölen maden işçisi sayısı 25'e yükseldi.

GEDİZ'DE 2 İŞÇİ ÖLDÜ

Kütahya'nın Gediz ilçesi Gökler bucağına bağlı Gediz Onarım Şirketine ait kömür ocağı çöktü, 2 işçi öldü, 1 işçi de ağır yaralı olarak tedavi altına alındı..

Kömür ocağında gece çalışan işçiler bir dinamitin patlaması sonucunda 183 metre derinlikte enkaz altında mahsur kaldılar. Ocağa giren ilk yardım ekibi enkaz altında kalan Mustafa Kara, Mustafa Güneş adlı işçilerin derhal öldüğünü, Hasan Hüseyin Zeybek adlı işçinin de ağır yaralı olarak Gediz Devlet Hastanesine kaldırıldığını belirttiler.

DEVLETİN BULDUĞU MADENLER ÖZEL SEKTÖRE DEVREDİLİYOR

(Politika 17.6.1976)

İzmir'in Bayındır İlçesine bağlı Sarıyurt ve Sarı Mağra köylerindeki zengin bir maden yatağının önemli bir kısmı hudut değişiklikleri ile Özel Sektöre devrediliyor.

Bu alanlarda 1970 yılında başlayan ön aramalarda önemii ölçüde Pb - Zn - Au - Ag madenlerinin bulunduğu saptanarak 7264 .sayılı yasaya göre bu bölge M.T.A. Enstitüsü'nün maden arama sahasına alınmıştı Milyon/arca lira tutan ön arama çalışmalarının ortaya koyduğu sonucu öğrenen özel sektöre ait bazı limited şirketler M.-T.A. nın kendi olanakları ile saptadığı madenler üzerinde hak iddia ettiler.

Bunun üzerine Enerji Bakanlığı ve Maden Dairesi yetkilileri 600.000 tonluk rezerv'n bulunduğu sahayı şirketlerin isteği doğrultusunda özel sektöre devir hazırlıklarına başladılar. Ve i l kol arak maden sicilinde M.T.A. üzerine kayıtlı olan sahayı hudut aaraltması ile küçülttüler. Böylece devlete ait olan sahada özel sektöre 39/59, 9997 ve 9933 sayılı ruhsatlarla maden çıkarma clanağı verildi.

TÜRKİYE JEOLOJİ KURUMU ULUSAL HAMMADDE KURULTAYI» DÜZENLEDİ (İSTA)

Türkiye Jeoloji Kurumu tarafından «Birinci Hammadde Kurultayı» düzenlenmiştir. 6-10 Aralık 1976 tarihinde Ankara'da toplanacak bu kurultaya Türkiye Jeoloji Kurumu, Kimya Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, Tüm ktisatçılar Birliği ve Türk Hukuk Kurumu temsilcileri katılacaktır.

Türkiye Jeoloji Kurumu'ndan edinilen bilgiye göre, kurultayın ilk günü açılış ve bildiriler sunulacak, sonraki günlerde konu ile ilgili açık oturumlar yapılacaktır.

Kurultaya katılacak kuruluşların temsilcilerden oluşan düzenleme kurulu hazırlık toplantısını 2 Haziran günü yapacaktır. Düzenleme Kurulundan Türkiye Jeoloji Kurumu'nu Saldıray ileri, Jeoloji Mühendisleri Odasını Selçuk Bayraktar, Maden Mühendisleri Odasını Fehmi Yıldırım, Kimya Mühendisleri Odasını da Murat Gültekingil temsil edecektir.

DEMİR ÇELİK SİMPOZYUMU
YAPILDI (ÖZEL)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Dairesi Reisliğince organize edilen «Demir Çelik Simpozyumu» 31 Mayıs - 4 Haziran 1976 tarihleri arasında Ankara'da yapılmıştır.

Simpozyumda; Demir Çelik Sanayiindeki son gelişmeler, hammadde sorunları ve darboğazları, Demir Çelik Üretim Teknolojisindeki son gelişmeler. Ekonomik ve Politik açıdan sorunların çözümüne yaklaşım içerikli konular incelenmiştir. Simpozyumda sunulan tebliğler şu başlıklar altında yer almıştır.

- Türkiye Demir Çelik Endüstrisine Genel Bakış.
-- Türkiye Demir Çelik Endüstrisi: Bugünkü Durumu ve Geleceği.
Prof. Dr. Veli AYTEKİN
- Sanayileşmiş Politikamız ve Demir Çelik Sanayimiz.
Dr. Agâh Oktay GÜNER
- Türkiye Demir Çelik Sanayiinin Bugünkü ve Gelecekteki Durumu.
Doç. Dr. Ruşen GEZİCİ
- Demir - Çelik Sanayiinin Türkiye Ekonomisindeki Yeri.
Prof. Dr. Sabahattin ZAIM
- Demir - Çelik Sektörünün Türkiye Endüstrisindeki Yeri.
Dr. Neşet OMAV
- Türkiye Demir Çelik Endüstrisinin Hammadde, Taşıma ve Enerji Problemleri.
- Türkiye'deki Düşük Tenörlü Demir- Çelik Cevherinin İşletilmesi.
Prof. Dr. Hayri' ERTEN
- Türkiye Demir Yatakları ve Demir Madenciliği.
Dr. Orhan ÖZKOÇAK
- Türkiye Demir - Çelik İstihsalinde Demir Cevheri ve Kömür Darboğazları.
İrfan PEHLİVAN
- Türkiye Koklaşan Taşkömür Rezervleri ve Kok Üretiminde Teklifler.
Prof. Dr. Cemal BİRÖN
- Ülkemiz Demir - Çelik Sanayiinin Hammadde Sorunlarını En Kısa Zamanda Karşılatabilmek İçin Üretimde Proses Seçimi.
Arif ONAT - Ayhan ÖZ

- Demir - Çelik Sanayiinde Alt Yapı İmkanlarımız ve Darboğazlar.
Dr. Avni YAZAN
- Tüketim ve Taşıma Yönünden Demir Yollarının, Demir - Çelik Politikasındaki Yeri.
Erdal DİKMEN
- Demir - Çelik Endüstrisi İhtiyaçları ve Doğa! Kaynaklarımız.
Yalçın ÇİLİNGİR
- Pirit Külünden Yan Ürün ve Demir Cevheri Olarak Faydalanılması ve Diğer Demir Cevheri Olarak Kullanılabilecek ilave Kaynaklar ve Bunların Türkiye İçin Önemi.
Dr. Erdoğan YİĞİT
- Demir Çelik Üretim Teknolojisi.
- Türkiye Demir - Çelik Dökümhaneleri ve Problemleri.
Doç. Dr. Ergin ÇAVUŞOĞLU
- Mini Çelik Üretim Tesisleri ve Elektrik Ark Fırınları.
Orhan AKER
- Türkiye'nin Demir - Çelik Politikası Üzerinde Görüşler ve Direkt Redüksiyon Prosesi İle Çelik Üretimi.
Attila YURTÇU - Süleyman DOĞAN
- Demir - Çelik Üretiminde Yeni bir Metod.
Halim AKOL
- Demir - Çelik Sanayiindeki Teknolojik Gelişmeler.
Prof. Dr. Veli AYTEKİN
Dr. Feridun DİKEC
Y. Müh. Cahit ENSARİ
- Türkiye'de Kaliteli Çelik İmalâtı ve Problemleri.
Yıldırım ERTÜRK
- Demir - Çelik Uzun Hadde Mamulleri.
Nazım Çarpaz - Acar Tunçbilek
Yaşar Kaptan CEBİ
- Kaliteli Çelik İmalinde Uygulanan Usuller ve Yeni Gelişmeler.
Doç. Dr. Ekrem SELÇUK
- Demir Çelik Mamullerinin Pazarlanması
- Dünya Demir - Çelik Üretiminde Türkiye'nin Yeri,
Doç. Dr. Ekrem PEKDEMİRLİ
- Demir - Çelik Sektöründe Temel Problemler ve Planlama.
Algan HACELOĞLU

- On Yıllık Projeksiyon İçinde Yassı Hadde Mamulleri Arz ve Talep Dengesi.
Gökalp TUNCER
- Demir - Çelik Mamullerinin Pazarlanması ve Pazarlama Problemleri.
Aydın EMRE
- Türkiye Demir - Çelik Endüstrisinin Geleceğe Dönük Politikası.
- Bugünkü Dünya Şartları İçerisinde Türkiye'nin Demir - Çelik Siyaseti Ne Olmalıdır ?
Hulusi ÇETİNOĞLU
- Demir - Çelik Araştırma Enstitüsü'nün Demir - Çelik Politikasındaki Yeri.
Metin YEREBAKAN
- Demir - Çelik Sektöründe Teşvikler ve Uygulama.
Abdülbari KOŞAY
- Yerli Sanayimizin Demir - Çelik İhtiyacı ve Mevzuatımızda Değişiklik Yapılması Gereği.
Ahmet KUTSAI
- Kısa Vadede Türkiye Demir - Çelik İhtiyacının Karşılansında Pratik Çareler.
Turgut ÖZAL - Hamza TANYAŞ
- Türkiye'de Entegre Demir - Çelik Tesislerinin Bugünkü ve Gelecekteki Kapasite Sorunu.
Kenan OKAN
- Türkiye'de Demir - Çelik İşletmelerinin Yatırım, Kurulu Kapasite, Üretim ve Teknoloji Problemleri ve Tenkidi.
Yüksel ATALAY
- Demir - Çelik İstihsalinde Mevcut Darboğazlar, İstihsal Metodlarının Türkiye Şartları Bakımından İktisadî, Teknolojik Münakaşası ve Mevzuatımızdaki Darboğazlar.
Yusuf TOPÇU
- III. Beş Yıllık Kalkınma Planı Döneminde Türkiye'de Demir - Çelik Üretim, İthalat İhracat ve Talebi.
TMMOB
İnşaat ve Mak. Müh.
Odası Ortak Çalışması

KESİNLEŞEN ÜRETİM RAKKAMLARINA GÖRE 1975 YILINDA BAZI DEMİR - ÇELİK ÜRÜNLERİ, BAKIR, CİVA, ÇİNKO, MANYEZİT, BOR, KAĞIT ÜRETİMİ ÜÜŞME GÖSTERDİ

Çimento, Linyit, Kurşun, PİK Üretiminde Artış Var (ANKA)

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından kamu ve özel sektörün önemli maddeleri kapsayan üretim miktarları 1975 sonu ve 1976 yılının ilk iki ayı itibarıyla saptanmıştı. Buna göre, 1975 yılında bazı demir - çelik ürünleri ile bakır, cıva, kurşun, manyezit, taşkömürü, bor, kâğıt, LPG üretiminde bir önceki yıla göre azalma olmuş tur. Çimento, şeker, dokuma, cam eşya, tütün, benzin, linyit, kurşun üretimi ise bir önceki yıla oranla artmıştır.

DiE tarafından saptanan verilere göre. 1975 yılında alumina üretimi bir önceki yıla göre 41.976 ton gerilemiş, sac üretimi ise bir önceki yıla göre 114.384 tonluk c^alma göstermiştir. 1975 yılında Erdemir üretiminde gözlenen yüzde 26'lık düşüşten kaynaklanan demir ve çelik ürünleri cızalmasına karşın, pik üretimi 1975 yılında 34.164 ton (yüzde 28 oranında) artışı görülmüştür. Özel sektörün arı cıva, csit borik, boraks, sülfirik asit, amonyum sülfat, demir, bakır, cıva, arı cıva, tüvör.an çinko, konsantre çinko, manyezit boksit, bor, külkürt, bari t, ham petrol, gazyağı, fuel oil, diesel, LPG, jet yakıtı, asfalt, solvent, taşkömürü, iplik, kâğıt üretimi de gerileme kaydetmiştir.

Gerek kamu, gerekse özel sektörün üretimi süper fosfatta ise hızlı bir üretim artışı görülmüştür. Özel sektörün an cıva üretiminde büyük azalma olurken, manyezit üretiminde özel sektörde büyük bir hamle, buna karşın kamu sektöründe hızlı bir düşme görülmüştür.

İlişikteki tablolarda DiE tarafından saptanan 1975 yılı üretim değerleri önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Ürün	Birim	Yıllık			1976	
		1973	1974	1975	Ocak	Şubat
Demir	Ton	2.570.184	2.285.292	2.238.108		
— Kamu	»	1.364.088	1.315.704	1.332.960		
— Özel	»	1.206.096	969.588	905.148		
Eokır	»	1.688.412	2.424.012	2.285.508		
— Kamu	»	1.668.804	?405.040	2.275.668		
- Ö z e l	»	19.608	18.972	9.840		
Civa	»	146.208	118.824	93.576		
-- Kamu	»	96.444	91.080	91.488		
— Özel	»	49.764	27.744	2.088		
Arı civa	»	301.296	304.500	186.888		
— Kamu	»	226.080	218.028	180.096		
— Özel	»	75.216	86.472	6.792		
Çinko Tuvönan	»	44.340	62.688	50.064		
Konsantre çinko	»	29.748	42.072	30.252		
— Kamu	»	2.160	2.172	2.004		
- Özel	»	27.588	39.900	28.248		
Krom	s	568.536	726.036	932.040		
— Kamu	»	245.172	255.144	277.596		
— Özel	»	323.364	470.892	654,444		
Tuvönan Kurşun	»	2.628	1.068	1.644		
Konsantre kurşun	»	3.072	4.296	5.184		
— Kamu	»	2.340	2.100	2.448		
- Özel	»	732	2.196	2.736		
Manyezit	»	351.108	520.764	458.664		
— Kamu	»	62.184	125.460	21.432		
— Özel	s	288.924	395.304	437.232		
Boksit (Kamu	»	352.152	664.900	569.796		
Manganez (Özel)	»	3.708	3.552	35.928		
Bor	»	525.588	1.080.480	970.920		
— Kamu	»	186.852	601.344	646.104		
— Özel	»	338.736	479.136	324.816		
Kükürt	»	80760	80.892	64.380		
Saf Kükürt	»	17.748	19.055	19.452		
Barit	»	89.808	48.960	9.060		

**SANAYİCİLERİN İSTEĞİ ÜZERİNE
DÖRDÜNCÜ PLAN İÇİN İLK KEZ ORTAK
PAZAR ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU
KURULUYOR (İSTA)**

Türkiye'de ilk kez, plan hazırlıkları çerçevesinde ve Ortak Pazar konusundaki gelişmelerle AET'nin geleceğini saptamak amacıyla, sanayicilerin isteği üzerine bir özel ihtisas komisyonu kurulması kararlaştırılmıştır.

Daha önceki yıllarda bu konuda benzer bir komisyon kurulduğu, ancak bunun plana hazırlık amacı taşımadığı öğrenilmiştir. Eskişehir Sanayi Odası'ndan bu konuda yapılan açıklamaya göre, 1974 yılında Ecevit'in talimatıyla kurulan komisyon, aynı yılın Kasım ayında hazırladığı raporda gümrük birliği yerine «tercihli ticaret anlaşması» önerisi getirilmiştir.

Bu yılın Ocak ayında, özel ihtisas komisyonlarının tespiti sırasında Ortak Pazar konusunun plan hazırlıkları dışında tutulması üzerine Sanayi Odaları Birliği, İktisadî Kalkınma Vakfı aracılığıyla DPT' ve itiraz etmiştir.

Devlet Planlama Teşkilâtı, bu itiraz üzerine ilgili kuruluşlara bir yazı göndererek özel ihtisas komisyonu kurulmasının kararlaştırıldığını bildirmiştir. 13 kuruluş ile ? bakanlığa yollanan bu yazıda, heyet top junmadan önce komisyon raporunun incelenerek önerilerin bu rapora göre geliştirilmesi istenmiştir.

TÜRKİYE'DE YABANCI SERMAYE HAREKETLERİ (İSTA)

İslâm Konferansı nedeniyle Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği tarafından «Türkiye'nin Ekonomik Durumu» adında bir rapor hazırlanmış ve İslâm Konferansı delegasyonuna dağıtılmıştır. Yayın içinde, yabancı sermaye hareketlerine geniş yer verilmekte ve genellikle gecikmeli olarak yayınlanan yabancı sermaye miktar ve kapsamı konusunda bulgular açıklanmaktadır. Rapora göre, 1974 Aralık sonu itibariyle Türkiye'de 111 yabancı sermaye yatırımı olduğu, 1976 Ocak ayı içinde bu miktarın 117'ye yükseldiği anlaşılmaktadır. Bu arada yapılan hesaplamalar sonucu, yabancı sermayeli projelerde yatana sermaye yüzdesinin düşme eğilimi içinde olduğu gözlenmektedir. 1974 yılı sonunda bu oran yüzde 43 iken 1976 yılı başında yüzde 40'a düşmüştür.

Yatırımların sektörler itibariyle dağılımının belirlenmediği araştırmada, yabancı sermaye yatırımları içinde bazılarının yüzde 100'e yakın yabancı sermaye payı taşıdıkları görülmektedir. Bu alanların başında ilaç ve maden sektörleri gelmektedir. Banka İştiraklerinde ise bu oran en düşük seviyede gerçekleşmektedir.

Aşağıdaki çizelgede 6224 sayılı kanuna göre 31 Aralık 1974 tarihi itibariyle ana sermayenin bulunduğu ülkelere göre ya-

bancı firmaların sayısı, bu ülkelerin Türkiye'deki toplam sermaye miktarı ve tüm yabancı sermayeye oranları görülmektedir. Çizelge A.B.D., Batı Almanya ve İsviçre'nin Türkiye'deki sermaye bakımından başta gelen üç ülke olduğunu ortaya koymaktadır.

TABLO I
5224 SAYILI KANUNA GÖRE YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN GELDİKLERİ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMLARI

(31 Aralık 1974)

Yabancı sermayenin kaynağı (ülkesi)	Firma Sayısı	Milyon TL.	Tüm Yabancı Sermaye Oranı,
Almanya	23	299.9	15.28
ABD	20	336.1	17.12
Avusturya	7	32.9	1.67
Belçika	5	76.9	3.91
Danimarka	5	83.6	4.26
Fransa	8	215.4	10.97
Hollanda	5	102.7	5.23
İngiltere	5	46.5	2.37
İsveç	1	0.05	0.02
İsviçre	16	294.7	15.02
İtalya	6	192.2	9.84
uaponya	1	80.0	4.07
Kanada	1	29.8	1.52
Kuveyt	1	64.8	3.30
Venezüella	1	4.5	0.22
Karma	6	100.9	5.14
Toplam	111	1.962.3	100.0

Çeşitli ülkelere yabancı firmaların (111 firma) sektörler göre dağılımı ise, en fazla yabancı firma ve sermayenin imalat sanayiinde olduğunu, bunu hizmetler sektörünün izlediğini göstermektedir. İmalat sanayiinde ise 26 firma ile kimya ve haç endüstrisi başta gelmekte, bunu elektronik, madeni eşya, otomotiv sanayii izlemektedir. Yabancı sermaye oranı bakımından gıda, tekstil, lastik, elektronik ve turizm başta gelmektedir.

DÜNYA BANKASININ TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ (İSTA)

1970'ten bu yana Dünya Bankası'nın Türkiye'ye verdiği kredilerin miktarı artan bir bir düzeyde sürmektedir. Nisan ayı başında T.C. Ziraat Bankası'na verildiği açıklanan 63 milyon dolarlık kredi ile birlikte, bugünü kadar Dünya Bankası'nın ve ona bağlı Uluslararası Kalkınma Birliği'nin (IDA) son beş yıl içinde Türkiye'ye 23 proje için verdiği kredi miktarı yaklaşık bir milyar dolara ulaşmıştır.

Bu projelerden yedisi tarım sanayii de dahil olmak üzere kırsal alanların ve tarımın geliştirilmesi, sekizi kalkınma finansman kuruluşlarını kapsamak üzere sanayi beşi enerji, geri kalanı da kent kalkınması, ulaştırma ve eğitim projeleridir. 1970 yılından bu yana açılan kredilerin yüzde 78 tarımın ve kırsal alanların geliştirilmesi, yüzde 34'ten fazlası sanayi ve kalkınma finansmanı, yüzde 25'i de enerji için verilmiştir.

Bu yüksek düzeydeki faaliyetlere birlikte Türk Hükümeti'nde, Maliye Bakanlığında özel bir sekreteryaya ile desteklenen Bakanlıklararası Koordinasyon Komitesini Kurmuştur. Bu sekreteryaya 1975 Haziran'ından bu yana Dünya Bankası Grubu'nun Türkiye'deki çalışmalarının her yönünün koordinesinden sorumlu olarak faaliyet göstermektedir. Projeler, üç ayda bir Hükümet ve Banka tarafından beraberce gözden geçirilmekte, böylece hem faaliyetlerin gelişmesi, hem de tahhüt ve ödemelerin hızının artması sağlanmaktadır.

Dünya Bankası, kalkınma katkılarını başta tarım olmak üzere bazı temel sektörlerde yoğunlaştırmayı önererek Hükümetin hedeflerini desteklemektedir. Tarım sektöründe ağırlık, kırsal kalkınma hayvancılığın desteklenmesi ve tarımsal kredi mekanizmasının güçlendirilmesine verilmektedir. Madencilik ve kalkınma finansmanı kuruluşlarının güçlendirilmesinin esas olduğu, sanayi ve enerji gibi sektörlerde de önemli destek sağlamaktadır.

Son zamanlara kadar Dünya Bankası'nın Türkiye'ye verdiği krediler iki coğrafi bölgede toplanmıştı, öncelikle kent planlaması, içme suyu, elektrik ve sanayi finansmanları ile İstanbul bölgesi ve Adana merkez olmak üzere ağırlığın enerji, sulama ve meyve - sebze üretimine verildiği Çukurova Bölgesi. Son bir - iki yıl içinde, kalkınmanın coğrafi tabanın genişletmek, sulu tarımı geliştirmek, gelir dağılımını düzenlemek ve köylerden kentlere göçü yavaşlatmak amacıyla kredilerin kapsamı, Orta ve Doğu Anadolu'ya da bu çabaları taşıyacak yönde genişletilmiştir. 1975 te Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'na verilmiş olan 65 milyon dolarlık kredi ile, çok gelişmiş olan İstanbul - İzmir sanayi bölgesi dışında kalan, daha az gelişmiş bölgelerdeki küçük ve orta çapta sınırlı yatırımların desteklenmesi öngörülmüştür. 1975 mali yılı içinde onaylanan 75 milyon dolarlık Çorum - Çankırı entegre kırsal kalkınma projesi Dünya Bankası'nın Türkiye'de desteklediği bu nitelikteki ilk proje olup, kuru tarım yapılan Orta Anadolu'nun kuzey kesimindeki iki az gelişmiş ili kalkındırmayı amaçlamaktadır.

Dünya Bankası'nın bir yan kuruluşları olan (IFC) naylon iplik, kâğıt hamuru ve kâğıt, cam, alüminyum ve çelik boru üretiminde yatırım yapmıştır. 29 Şubat 1976'ya kadar IFC'nin Türkiye'de gayri safi toplam tahhütlerinin tutan 118 milyon 100 bin dolardır.

DÜNYA BANKASI AÇTIĞI KREDİLER İÇİN FAİZ HADDİNİ YÜKSELTİ. (İSTA)

Dünya Bankası, çeşitli amaçlarla faiz haddelerini yükseltme kararı almıştır. 1 Haziran 1976 tarihinde yürürlüğe girecek karara göre, eskiden yüzde 8.50 olan faiz haddi yüzde 8.85'e yükseltilmiştir.

«Üçüncü Dünya ülkelerine açılan kredilerin pahalılaşması» olarak nitelendirilebilecek karar ile ilgili olarak, bankanın bundan sonra kısa aralıklarla ve para - kredi politikasına bağlı olarak faiz haddi saptayacağı bildirilmektedir.

UNCTAD TOPLANTISI SONUNDA BİR GEÇİCİ UZLAŞMAYLA SONUÇLANDI (ANKA)

Kısa adı UNCTAD ofan Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı, zengin ve yoksul ülkeler arasında geçici bir uzlaşmaya varılmasıyla sona ermiştir.

Hammadde Fonu

Kenya'nın Başkenti Nairobi'de bir aya yakın bir süredir çalışmalarını sürdüren Konferansın çıkmaza giren çalışmaları, sonunda en çok anlaşmazlığa yol açan Hammadde istikrar Fonu kurulması yolundaki önerinin görüşülmesinin gelecek Mart ayına kadar toplanacak uluslararası bir konferansa havale edilmesiyle tamamlanabilmiştir. Fon ve temel hammaddeyi kapsayacak ve 6 milyar dolarlık olacaktır.

Öte yandan. Konferansın açılışında ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger tarafından önerilen bir Uluslararası Hammadde Kaynakları Bankası kurulması yolundaki öneri ise 31'e karşı 33 oyla reddedilmiştir, 44 ülkenin çekimser kaldığı oylama da Türkiye Amerikan önerisi lehinde oy kullanmıştır.

Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı Kissinger, geri kalmış ülkelere hammadde üretimini geliştirecek bir kaynaklar bankası kurulmasını önermiş ve bu bankanın hem yoksul ülkeler hem de yatırımcı firmalar yararına bazı şartları garanti altına almasını istemiştir.

L'una karşılık, Üçüncü Dünya ülkeleri hammadde fiyatlarının iştirakim sağlayacak bir fon kurulmasını ve bütün ülkelerin bu fona katkıda bulunmalarını istemişlerdi. Birleşik Amerika, İngiltere, Japonya ve Federal Almanya'nın karşı çıktıkları bu öneri. Konferans tarafından ilke olarak benimsenmiştir. Ancak, 6 milyar dolarlık bu fonun kurulmasına ilişkin ayrıntıların görüşülmesi Mart 1977'ye kadar yapılacak ikinci bir konferansa bırakılmıştır.

Konferansta, meta fiyatlarının istikrarının sağlanması üzerinde de durulmuş, hammadde fiyatlarının, mamul madde fiyatları, enflasyonist hareketler ve diğer piyasa faktörlerine uygun olarak belirlenmesi de kabul edilmiştir.

Borçlar Sorunu

Toplantıda ayrıca, ekonomik durumları kötü olan 20 kadar yoksul ülkenin sanayileşmiş ülkelere olan borçlarının geri alınması konusunda, bu ülkelerin çıkarlarının dikkate alınarak bu borçların yenicen gözden geçirilmesini öngören bir karar tasarıda benimsenmiştir.

Üçüncü Dünya ülkelerinin borçlanmalar konusundaki anlaşma, «ödünç veren ülkelerin borçlanan ülkeler karşısında bir iyi niyet deklarasyonu» olarak değerlendirilmiştir.

12 üyeli bir komisyonda hazırlanan karar tasarısı «borçlu ülkelerin sorunlarını ayrı ayrı inceleme usulüne bir yön vermek üzere ortak ilkeleri belirlemek için oldukça kısa süre içinde özel bir uluslararası forum toplanmasını» öngörmektedir. Borçlar sorununun ayrı ayrı ele alınması, yani her ülkenin durumunun ayrı incelenmesi esas olarak kalacaktır. Üçüncü Dünya ülkeleri her ülkenin durumunun ayrı ayrı ele alınmasına karşı çıkıyorlardı.

Paris'de sürdürülen Kuzey - Güney Diyalogundan tasarı metninde açıkça söz edilmişse de, borçlar sorununun büyük bir olasılıkla bu yıl içinde Paris toplantılarına havale edileceği anlaşılmaktadır. Burada iflasın eşliğinde sayılan 20 ülkenin durumu alacaklılarca değerlendirilecektir.

Önceden de tahmin edildiği gibi, hazırlanan karar tasarısı oldukça esnek ve genel niteliktedir. Gelişmiş ülkeler hammadde konusunda önemli sayılan ödünçler vermişse de, borçlar konusunda bugün daha ılımlı bir davranış göstermek Üçüncü Dünya temsilcilerine düşmüştür.

Ortak Pazar ülkelerinden bir bakan, söz konusu anlaşma tasarısının «9'lar Maliye Bakanlarının canını sıkacak bir metin olmadığını» söylemiştir,

üçüncü Dünya Delegeleri, dünya hammadde fiyatlarının düşmesini önleyecek programın sanayileşmiş ülkelere kabulünü, kazanılan zaferin ilk adımı olarak nitelendirmişlerdir. Buna karşılık, Sovyetler Birliği, Konferansta, batılı sanayileşmiş ülkelerin az gelişmiş ülkelerdeki tekelleri güçlendirmeye çalışan bir tutum işlemekle suçlamıştır.

Cezayir sözcüsü, «Manevi bir zafer kazandık. Şimdi programın uygulanması için birleşik Amerika'nın muhalefetini kırmak kalıyor» demiştir. Nijerya delegesi, kabul edilen karar tasarısının sanayileşmiş ülkeleri hiç değilse prensip bakımından bağladığını belirtmiş, ve «Konferans, gelişmekte olan ülkeler için büyük zafer kabul ediyoruz.» demiştir.

Üçüncü Dünya ülkeleri, Nairobi'de bir ilerleme kaydedilmezse bunun ciddi siyasi tepkileri olacağını ihtar etmiş, hatta Paris Toplantısının suya düşeceğini belirtmişlerdi.

FEDERAL ALMANYA'NIN HAMMADDE

FİYATLARI KARŞISINDA TAVRI (ANKA) Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, hammadde fiyatlarının enflasyona paralel olarak arttırılmasını öngören bir sistemin kurulmasına karşı çıkmıştır. 55 ülkeden 2000 kadar delegenin katıldığı Dünya Madencilik Kongresi'nde bir konuşma yapan Schmidt, böyle bir düzenlemenin enflasyonu şiddetlendireceğini,

bunun ise yalnızca, dünyadaki en önemli 20-25 maden bakımından en zengin kaynaklara sahip olan iki büyük devlete Birleşik Amerika ile Sovyetler Birliği'ne yarayacağını söylemiştir.

Öngörülen sistemin gelişmekte olan ülkelere hiçbir yarar sağlayamayacağını öne süren Schmidt, bununla birlikte, hammadetelerin ihraç fiyatlarında belli bir istikrar sağlanmasından yana olduğunda açıklamıştır. Schmidt, gelişmekte olan ülkelerin hammadde kaynakları üzerinde torn egemenlik haklarının korunmasına taraftar olduğunu da belirtmiştir.

Schmidt, bu egemenlik hakkını kullanırken gelişmekte olan ülkelerin dünyanın \fi özellikle kendilerinin ekonomik büyümelerinin ve kalkınmalarının sorumluluğunda taşımaları gerektiğini söyleyerek şöyle devam etmiştir:

«Tekeller ve karteller kurarak kendilerine tek yanlı çıkar sağlamaya çalışanlar, uzun vadede ekonomik gelişmeyi engeller.»

Schmidt, bu yargının hem sanayileşmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için geçerli olduğunu ifade etmiştir.

TÜTED

Tüm Teknik Elemanlar Derneği Yayını

Mühendisler
idari personel ve
teknisyenlerin

ULUSLARARASI
SENDİKAL
KONFERANSI

IS - 17 - NİSAN 1978
TORINO - İTALYA

Fiyatı: 10.—TL.

İsteme Adresi: TÜTED

Mithatpaşa Cad. 28/24

Yenişehir / ANKARA